

[Broschyren] - 1

Arbrå mek. verkstad

Vardagstryck Affärstryck
1800-tal 8:o

National Library
of Sweden

Utdrag ur Industritidningen Norden.

"Viktig nyhet för träsliperier.

Vid maskiner för slipning af trämassa, s. k. defibrörer, har hittills rådt den olägenheten, att man icke kunnat åstadkomma någon praktisk duglig reglering af slipvedens frammatning mot den roterande stenen. Antingen denna frammatning åstadkommits genom skrufrörelse, hydraulisk kraft eller, såsom oftast brukas, genom i linor upphängda vikter, så är dock det tryck, hvarmed slipveden pressas mot stenen, alltid lika stort, ehuru kubbarne kunna vara mycket olika grofva och dessutom ytan af hvarje kubb för sig under slipningens fortgång ökas och minskas. Följden häraf blir naturligtvis den, att med ju mindre yta slipkubben ligger an mot stenen, desto större blir trycket pr ytenhet, och desto gröfre blir slipmassan, så grof och splittrig att den måste omarbetas på en s. k. raffinör, hvaremot vid en mycket stor slipyta trycket blir otillräckligt och man erhåller en alltför finrifven produkt närmast liknande stofffint mjöl, som icke kan tillgodogöras, emedan den icke kan kvarhållas af sildukarne, utan går förlorad med vattnet. Emellan dessa båda ytterligheter, grof splitter och stofffint mjöl, varierar produkten alltjämnt och blir sålunda mycket olikformig.

Idealet för en god defibrör borde vara försedd med en själfreglerande frammatning af kubben mot stenen, så att den förres tryck pr ytenhet mot den senare alltid blir ett sådant, som bäst svarar emot den groflek å fibern man önskar åstadkomma, att så litet som möjligt af materialet går förloradt i form af mjöl, samt att det bildas så litet splitter som möjligt att ommalas på raffinören.

1893

En sådan själfreglerande sliptrycksanordning, patenterad d. 6 april 1893 under n:o 4327 för *bruksägaren A. F. Unger, Animskog*, har sedan några månader varit i verksamhet vid Lottefors trämassfabrik i närheten af Bollnäs järnvägsstation i Norrland, och vi hafva genom besök å stället kunnat öfvertyga oss om den nya matareanordningens stora företräden framför hittills brukliga metoder. Vid Lottefors finnas 2 defibrörer, hvardera med 10 sliptryck, som förut drefvos med i linor upphängda lod, samt en liten raffinör. Båda defibrörerna voro försedda med den nya matareanordningen som var inrättad på följande sätt:

På öfre ändan af den roterande axeln voro anbragta ett par excentrar med stroppar, från hvilka utgingo 10 st. rundjärnstänger, en till hvarje trycklåda. Dessa excenterrörelser verkade på hvar sin å hvarje trycklåda anbragt friktionsmatareanordning, som genom en kuggväxel var satt i förbindelse med den äldre mataremekanismen, på hvilken det nu borttagna lodet förut verkat. Det större hjulet i nyssnämnda kuggväxel var dock icke direkt fastkiladt på sin axel, utan bringades med af en på axeln fästad, långsefter hjulkransens med kuggliknande inskärningar försedda innersida i cirkelform böjd plattfjäder, hvars med hake försedda ände ingrep i en af nämnda inskärningar, men ursnappade och lät hjulet glida öfver ett å två hak, så fort trycket å slipkubben genom för hastig matning blef större än fjäderns inreglerade motstånd.

Det lyckade vid denna anordning ligger hufvudsakligen däri, att matareanordningen utgår från slipapparatusens axel, så att man är oberoende af om verket går fort eller långsamt. Arbetet med att underhålla defibrören med ny slipkubb, då den insatta blifvit förbrukad, har genom den nya anordningen blifvit enklare och mera lättskött. Vid lodtrycket måste arbetaren mödosamt vinda upp lodet i höjden för att få tillbaka tryckplåten, så att en ny kubb kunde nedsläppas i sliplådan, hvarvid han med bröstet måste trycka emot vefven för att lodet icke skulle gå ned. Nu löses endast en liten konisk friktionskoppling, hvarigenom matningen blir overksam medan

man drager ut tryckplåten och nedsläpper kubben, hvarpå matningen genom friktionskopplingens tillskrufvande lika lätt åter sättes i verksamhet. Härmed har vunnits att alla 20 trycken nu skötas af en arbetare i st. f. förut af två, och mannen blir därvid icke alls öfveransträngd.

En annan besparing låg däri, att till följd af den vackra likformiga produkten den ena raffinören räckte väl till för utskottets förmalning, ehuru man eljest brukar räkna en raffinör till hvarje defibrör. Äfven i utrymme vinnes, ty den nya anordningen kräfver icke stor plats, hvaremot lod, linor och rullar icke behöfver begagnas.

De fördelar, som vinnas genom den nya matareanordningen, jämförd med äldre, hittills begagnade metoder för slipvedens frampressning mot slipstenen, äro således:

- 1:o) **Bättre kvalitet å trämassan på grund af fibrernas större likformighet;**
- 2:o) **Ökad tillverkning, enligt uppgift ända till 20 %, på grund af verkets jemnare gång, snabbare inläggning af slipveden samt en städse fullt effektiv frammatning;**
- 3:o) **Minskning af raffinörmassa till följd af massans större jämnhet;**
- 4:o) **Billigare tillverkningskostnad och**
- 5:o) **Större lätthet att för hvarje särskildt tryck reglera matningen till den för tillfället önskade.**

Lägger man härtill att mekanismen är enkel, lättskött och drager mindre underhållskostnad än vigtlinor eller vattenslangar, så anse vi oss hafva skälig anledning hoppas och önska att den här beskrifna matareanordningen rätt snart måtte komma att undantränga de nu brukliga, föga tillfredsställande matningssätten. Ett sådant utbyte bör också lätt och utan stor tidsutdrägt kunna utföras, ty den anordning vi sågo vid Lottefors är användbar för de flesta nu brukliga defibrörkonstruktioner.

Antagligen kommer uppgörelse att träffas med någon mekanisk verkstad om öfvertagande eller utförande för patenthafvarens räkning af dylika förändringar. Emellertid tillråda

vi redan nu hrr träslipare att genom besök å ort och ställe förskaffa sig tillfälle att se den nya anordningen och den vackra trämasseprodukten.”

Sedan ofvanstående i april 1893 skrefs, ha cirka 500 sliptryck af Ungers patent installerats i Sverige, Norge, Finland och Tyskland, hvarjemte med stöd af under årens lopp vunnen erfarenhet, många förenklingar och förbättringar å apparaterna vidtagits, så att de nu motsvara alla fordringar å hållbarhet och effektivitet.

INTYG.

Sedan den 15:de sistl. Maj hafva vi, i en af våra trämassefabriker till en 6 fots horisontal defibrörsten med 10 tryck, användt Herr Brukspatron Adolf Ungers patenterade automatiska matareapparater och hvilka alltsedan varit i oafbruten verksamhet. Vi hafva funnit fördelarne med dessa apparater, jemförda med förut använda lodtryck, vara såväl ökad produktionsförmåga som jämnare tillverkning och lättare skötsel, samt därför beslutat oss för att utbyta lodtrycken på ytterligare en af våra defibrörer mot dylika apparater och hafva därför all anledning att på det varmaste rekommendera dem.

Trollhättan den 27 Juni 1893.

*Önans Aktiebolag,
Ernst Stridsberg.*

Med Edert patent är jag särdeles belåten. I få ord sagdt: det är förträffligt! Det är ju så lättskött att *en* slipare hinner bekvämare att sköta två defibrörer, försedda med Edert patent, än förut *tvänne*, då de hade att hala på tungrodda vikter. Och detta trodde jag nästan vara den enda eller åtminstone största fördelen med denna lika eleganta som treffliga anordning, men vid användandet af densamma, kommer man snart underfund med andra och väsentligare goda egenskaper; *den producerar en jämnare och finare massa, lämnar mindre affall till raffinören, samt ökar betydligt tillverkningen.* I stället för *fem* vagnar ved pr dygn förbrukas nu *sex*, och jag hoppas komma ändå högre, då stenar med bättre afverkningsförmåga än de nu, med ringa sådan, blifvit insatta. Träslipningens nestor, Disponent Halling, var i förgår här för att se den nya anordningen, och han var mycket förtjust i dess sinnrika enkelhet och trodde att den vackra uppfinningen odisputabelt hade en lysande framtid för sig, en åsikt, jag fullkomligt delar.

Med största högaktning

Axel R. Jansson.

Disponent vid Upperuds Trämassefabrik.

Upperud den 28 Okt. 1893.

Vi hafva vid 4 våra vertikala slipmaskiner antagit till användning A. Ungers patenterade tryck och med dem uppnått följande resultat:

- 1). Inbesparing af arbetskraft på grund af slipmaskiner-
nas bekvämare matning;
- 2). Ökad produktionsförmåga med åtminstone 25 % vid
samma kraftförbrukning som förut;
- 3). Bättre tillgodogörande af träet genom mindre affall;
- 4). Förminskning af raffinörmassan;
- 5). God och synnerligen jemn defibrering, gör massan
särdeles lämplig för papptillverkning.

Vi tveka för den skull icke att varmt rekommendera
A. Ungers patent åt våra kolleger.

För *Aktiebolaget Forsså Träpapp-Fabrik,*

Edv. Rasch, Direktör.

Kejslerlig Tysk v. Consul.

Näsvisken den 5 Dec. 1894.

Till svar å Edert ärade af 10 d:s får jag lämna, att de
af Eder levererade matareapparaterna till härvarande trämasse-
defibrörer, fungera till fullkomlig belåtenhet, äro betydligt lättare
att sköta än de gamla lodtrycken, *lämna en mycket jämnare massa*
och hafva åstadkommit en ganska afsevärd ökning i produk-
tionen.

Högaktningsfullt

För *Ransbergs Trämassefabrik,*

Ransäter den 28 Sept. 1894. *Edv. Dahlgren.*

Det är oss ett nöje kunna meddela att vi äro särdeles
belåtna med Edra här uppsatta patenterade matareapparater,
hvilket äfven torde framgå af att vi redan nu ytterligare be-
ordrat dylika äfven till den andra lodtrycksdefibrören.

Om man jämför de förut använda lodtrycken med Edra
sinnrika, enkla, hållbara och lättskötta matareapparater, finner
man de senare hafva följande fördelar:

Massan blifver jemnare, lättare att sortera och lämnar
alltså mindre raffinörmassa. Arbetarne slippa att draga på de
tungrodda lodtrycken, och bör tvenne arbetare kunna sköta
3 st. 10 trycks defibrörer försedda med Eder matareanordning,
ett arbete hvarmed tre personer har full sysselsättning då
lodtrycken användas. Produktionen ökas.

Högaktningsfullt

För *Torsby Bruk,*

Ernst Hollender.

Torsby den 22 Febr. 1899.

Sedan vi under sommaren detta år anbragt det af Herr Adolf Unger patenterade sliptrycket för en sten vid Säfvenfors trämassfabrik och efter vunnen erfarenhet om fördelarne, under hösten insatt apparaten äfven för den andra slipstenen, få vi lemna det vitsord, att dessa tryck tillfullo motsvara de å dem ställda anspråk, då de dels väsentligen öka produktionen enär denna härstädes förut vid full gång och användning af vanliga tryck med vikter, knappt uppgick till 40 tons per vecka, men numera med lätthet uppnår 50 à 54 tons 1:ma finslipad granmassa, dels genom det jemnare arbetet *lämna en mycket homogena massa, så att raffinörernas arbete blifvit minskadt till hälften*, dels slutligen oaktadt den ökade produktionen förminskas sliparnes arbete därhän, att en slipare på hvarje skift kunnat ersättas med en yngling för frambärande af slipveden.

För **Hellefors Bruks Aktiebolag,**

Edvard Grönvall.

Aktiebolagets Disponent.

Hellefors den 1 Dec. 1893.

Efter att under tiden från slutet af Juli detta år hafva använt Brukspatron Adolf Ungers patenterade automatiska matareapparater vid tvenne af våra horisontela defibrörer, är det oss ett nöje, på begäran kunna intyga, att vi med dem äro särdeles belättna och att i jemförelse med de förut använda lodtrycken, de nya apparaterne hafva följande fördelar:

arbetarne slippa det tunga arbetet med upphissande af loden; inbesparar en man när apparaterna användes vid trenne slipstenar;

massan blir jemnare slipad;

tillverkningen har ökats 10 à 15 %.

Vi hafva funnit fördelarne så påfallande att vi redan beordrat dylika apparater för ytterligare tvenne horisontela slipstenar.

Önans Aktiebolag,

Ernst Stridsberg.

Trollhättan den 20 Okt. 1893.

Undertecknad, som i början af Oktober detta år vid Lottefors Träsliperi blef i tillfälle taga kännedom om egarens Herr Brukspatron Adolf Ungers nyligen inventerade och patenterade tryck för slipveden på der uppsatte 2:ne 10 trycks slipstenar; instämmer till alla delar uti det fördelaktiga omdöme som fäldts öfver denna uppfinning såväl af Herr Ingeniör

Ernst Stridsberg vid Trollhättan, som uti den redogörelse
»Svensk Trävarutidning» om den lemnar för 31:ta Maj detta år.

Jag har mig dessutom bekant, att endast nedsättningen
uti arbetslön, de öfriga fördelarne oafsedde, lämnar 12 à 15 %
på kostnaden för patentafgift och ändring från viktryck till
det vid Lottefors använda.

Högåsen, Lindfors i Novemb. 1893.

C. J. Nilsson.

Sigill.

